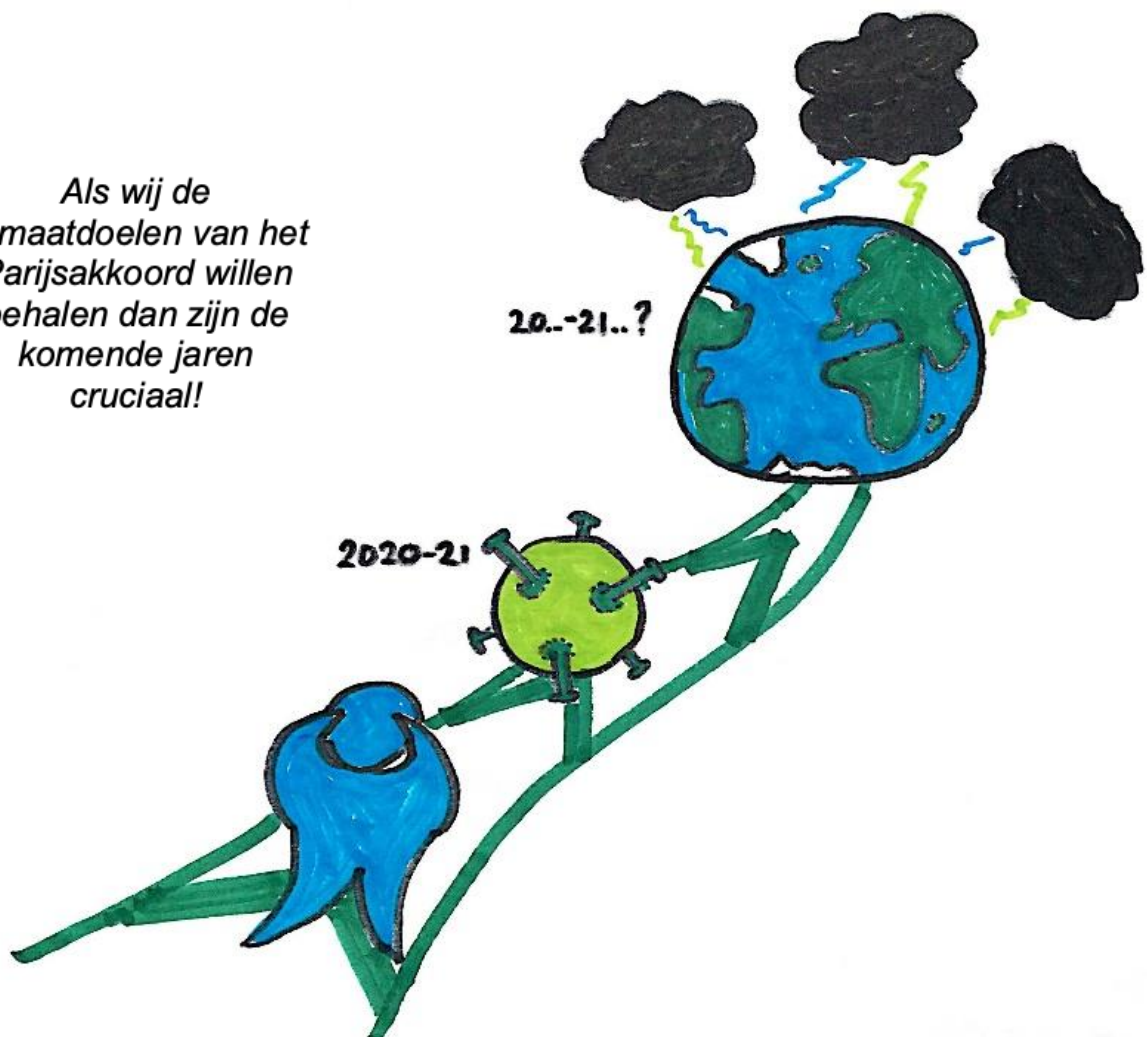

Manifest energieneutrale Noordoostpolder

*Als wij de
klimaatdoelen van het
Parijsakkoord willen
behalen dan zijn de
komende jaren
cruciaal!*

Wij roepen u als politieke partijen op om samen met alle bedrijven en organisaties die zijn verenigd in het Netwerk Energieneutraal te helpen met het beperken van de energiebehoefte en met het opwekken van schone energie.

Kunnen wij op u rekenen?

Aan: Alle deelnemende partijen aan de
gemeenteraadsverkiezingen Noordoostpolder 2022

Betreft: **Manifest energie neutrale Noordoostpolder**

Emmeloord, juli 2021

Beste partijbestuurders,

Langzaam maar zeker bereikt onze maatschappij de uitgang van de coronacrisis. Nu de vaccinatiecampagne echt op gang is gekomen, komt er een einde aan meer dan een jaar waarin de samenleving in de ban was van een crisis die zijn gelijke de afgelopen halve eeuw niet kende. Slecht nieuws is dat de volgende crisis ook al is begonnen, de klimaatcrisis. **Als wij de klimaatdoelen van het Parijsakkoord willen behalen (het beperken van de opwarming van de aarde tot 1,5°C ten opzichte van 1990), dan zijn de komende jaren cruciaal.**

Energietransitie: samen aan het werk

Klimaatverandering, vooral veroorzaakt door de uitstoot van broeikasgassen door verbranding van fossiele brandstoffen is een feit. Daarover zijn de meeste wetenschappers het eens. In de Europese politiek, en gelukkig steeds meer daarbuiten, is overeenstemming dat wij niet op de huidige weg kunnen doorgaan en ons handelen moeten veranderen. Het gebruik van fossiele brandstoffen moet zo snel mogelijk beëindigd worden en vervangen door andere duurzame vormen van energieopwekking. Uiteraard verschillen de standpunten over de mate en snelheid waarin wij als samenleving onze middelen inzetten om deze energietransitie vorm te geven, afhankelijk van belangen, mogelijkheden en middelen. Daarbij valt op dat landen, regio's en organisaties te afwachtend naar elkaar kijken bij het zetten van de grote noodzakelijke stappen.

De gemeenteraad van Noordoostpolder heeft ervoor gekozen om in 2030 energieneutraal te zijn. Dit sluit aan bij het streven van het Netwerk Energieneutraal. Wij zijn er trots op dat gemeente Noordoostpolder haar ambities heeft uitgesproken en probeert waar te maken. De samenwerking tussen de partners in het Netwerk Energieneutraal, waaronder de gemeente, wordt versterkt door ambtelijke deelname en het faciliteren van een coördinator. Dat is even bemoedigend als noodzakelijk. Toch is een waarschuwing op haar plaats, want met het tempo en de middelen van nu gaan wij de geplande uitvoering van het beleid in Nederland niet halen, ondanks de vele stappen die er gemaakt zijn en worden. De Noordoostpolder levert een wezenlijke bijdrage aan deze opgave, maar er is meer nodig. Er is zeer veel werk aan de winkel!

In maart 2022 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Met dit manifest roepen alle bedrijven en organisaties die zijn verenigd in het Netwerk Energieneutraal u en uw partij op om te helpen met het beperken van de energiebehoefte en met het opwekken van schone energie. Kunnen wij op u rekenen?

Thema's die een rol spelen

De energietransitie is technisch en sociaal van aard. In de energietransitie signaleren wij een aantal grote thema's die een rol spelen, waarvoor in meer of mindere mate aan oplossingen wordt gewerkt, waaronder:

- Technisch:
 - o Verwarming en koeling
 - o Mobiliteit en aandrijving
 - o Opslag energie
 - o Balancerend vraag en aanbod stroom
 - o Planologie
 - o Kennis
- Sociaal
 - o Planologie
 - o Participatie en draagvlak
 - o Betaalbaarheid
 - o Kennis

Op al deze vlakken is een enorme inspanning nodig. In dit manifest leest u wat tot nu toe is bereikt en voorbeelden van uitdagingen en knelpunten die deelnemers aan het Netwerk Energieneutraal ervaren. Voor alle duidelijkheid: wij richten ons in dit manifest op de energietransitie en niet op andere vormen van verduurzaming.

Ons doel is energiebesparing en het opwekken van groene stroom.

Stand van zaken

De afgelopen jaren hebben de partners van het Netwerk Energieneutraal, waaronder gemeente Noordoostpolder, diverse stappen gezet. Het is goed om ondanks onze zorg stil te staan bij de eigen successen in de Noordoostpolder, vandaar deze incomplete opsomming:

- Grootschalige opwek van groene stroom middels windmolens en zonneparken
- Energiek Nagele
- Geothermie, glastuinders waaronder Bernhard BV, in Luttelgeest
- Transitievisie warmte
- Realisatie van postcoderoosprojecten
- Vele boerderijen en bedrijfsgebouwen met forse aantallen zonnepanelen
- Project Samen isoleren we de Zuidert
- Project De energie neutrale buitenweg
- Project Onderwijs en bedrijfsleven
- Energiezuinig maken woningen Mercatus
- Inzet van een energieteam door Mercatus
- Opwekking en toepassing van groen gas door Peeters Biogas

Hiermee hebben we een aantal doelen verwezenlijkt. Veel is nog in de ontwikkelingsfase om samen verder te kunnen realiseren.

Uitdagingen en knelpunten

Hoewel wij trots zijn om wat bereikt of in gang gezet is, is een versnelling nodig om onze Noordoostpolder leefbaar te houden. Wij zien voldoende mogelijkheden om extra stappen te zetten, maar ervaren in onze praktijk uitdagingen en knelpunten waarbij wij uw hulp inroepen. Zoals:

- Voorlichting en frequente communicatie over de energietransitie voor onze inwoners en ondernemers.
- Stimulering van deelname aan initiatieven door inwoners en ondernemers.
- Via de inzet van beroepskrachten ondersteunen en faciliteren van bedrijven, instellingen en bewoners.
- Formuleren van beleid dat de energietransitie ondersteunt. Veel regels en wetten zijn ontmoedigend en niet passend voor deze nieuwe fase.
- Door de gemeente geven van het goede voorbeeld op het gebied van vastgoed en mobiliteit.

Wij geven u inzicht in concrete mogelijkheden, die zijn gerubriceerd aan de hand van de themagroepen van het Netwerk Energieneutraal. In de bijlage vindt u per knelpunt oplossingsrichtingen en verzoeken. Deze knelpunten, oplossingen en gevraagde ondersteuning sluiten aan bij de aanbevelingen van het rekenkamerrapport *Energiek Vooruit, onderzoek naar de inzet van de gemeente Noordoostpolder in de energietransitie en de rol van de raad* (23 april 2020, paragraaf 4, aanbevelingen). Wij vragen een veel steviger rol van gemeente Noordoostpolder in het stimuleren en voorlichten van haar inwoners en ondernemers over mogelijkheden in de energietransitie.

Tenslotte

In de portefeuillevverdeling van het College is de energieportefeuille bij één wethouder belegd. Wij zijn van opvatting, dat dit onderwerp op onderdelen de meeste wethouders aangaat. De energietransitie vraagt een samenhang tussen onder meer woningen en gebouwen, bedrijfsleven en economie, onderwijs, mobiliteit, landbouw en natuur. Wij vragen daarom de door ons beoogde oplossingen en de gevraagde ondersteuning van de gemeente Noordoostpolder in uw verkiezingsprogramma op te nemen. 2030 lijkt ver weg, maar onze ervaring is dat projecten tot hun start veel tijd in beslag kunnen nemen. Het is dus hard werken en daarbij hebben wij elkaar nodig. Het Netwerk Energieneutraal bestaat uit meer dan 25 bedrijven en organisaties uit de Noordoostpolder en Urk. Ons doel is om in 2030 energieneutraal en uiteindelijk fossielvrij te worden. Dat doen we door het ontwikkelen en uitvoeren van (voorbeeld)projecten. Dit onder het motto “Van-voor-door de polder.”

Met vriendelijke groet,

Henk Tiesinga

Voorzitter

Netwerk Energieneutraal

www.netwerkenergieneutraal.nl

Bijlage: Knelpunten en mogelijkheden

Hieronder volgt een opsomming van gesignaleerde knelpunten en concrete mogelijkheden ingebracht per themagroep van het Netwerk. Daarbij noemen we onze beoogde oplossingen en gevraagde ondersteuning van gemeente Noordoostpolder.

Gebouwde omgeving

1. Onder woningeigenaren is een grote groep die afwachtend is tot sceptisch staan tegenover de energietransitie. Doordat eigenaren zelf onvoldoende overzicht hebben van wat de energietransitie voor hen betekent (Voorbeelden: isoleren van de woning; opwek groene energie bij of aan de woning; van het gas af) leiden nieuwsberichten en opinies over torenhoge kosten tot (soms terechte) angst en zelfs verzet.
 - ✓ Door het inzetten van onafhankelijke adviseurs krijgen bewoners overzicht van benodigde maatregelen, kosten en termijnen en kunnen zij zelf afgewogen keuzes maken. Deze adviseurs geven de woningeigenaren met een keukentafelgesprek inzicht in hun woning en ondersteunen met het opstellen van een haalbaar plan de energietransitie en het grotere onderhoud van de woning. Dit plan is nadrukkelijk niet transactiegericht (dus niet gekoppeld aan het uitvoeringsproject) en bevat geen merkeaanbevelingen. De onafhankelijke adviseur is niet afhankelijk van omzetprovisies vanuit het plan, maar wordt betaald voor het advies.
 - ✓ Voor woningeigenaren met beperkte middelen is een financieel advies op basis van het persoonlijke energietransitieplan wenselijk.
 - ✓ Om woningeigenaren te bewegen een persoonlijk energietransitieplan (in combinatie met groter onderhoud) te laten opstellen, is een bijdrage in de advieskosten van gemeente Noordoostpolder wenselijk en noodzakelijk. Dit geldt ook voor het aansluitende financieel advies voor woningeigenaren met beperkte middelen.
2. In zijn algemeenheid valt er meer winst te halen in de eerste stap van de Trias Energetica en dat is het verminderen van ons energieverbruik.
 - ✓ Het breed inzetten van een energieteam dat voorlichting geeft over energiebesparing in samenwerking met alle partijen.
3. Bij het ontwerp van nieuwbouw kan er meer aandacht zijn voor de energietransitie.
 - ✓ Er valt winst te behalen als nieuw te bouwen bedrijfs- en koelhallen en ook publieke gebouwen gelijk worden voorzien van maatregelen die de energietransitie ondersteunen zoals b.v. het plaatsen van zonnepanelen of dat de panden in elk geval hiervoor geschikt zijn gemaakt.

Landbouw

1. Breder aanbod van zon en windenergie op bedrijfsniveau is wenselijk om dal perioden te vermijden.
 - ✓ Het zorgdragen van zodanige bijstelling van het gemeentelijk beleid, dat het mogelijk wordt windvangers of landschappelijk inpasbare kleine windmolens met een ashoogte van maximaal 20 meter, mogelijk te maken in het buitengebied. Dit in combinatie met het aanbrengen van zonnepanelen op het bedrijfspand.
2. Het beter afstemmen van energievraag en -aanbod aan buitenwegen.
 - ✓ Het energetisch slimmer maken van buitenwegen. Bij woningen en bedrijven opwek en gebruik op elkaar afstemmen en slim koppelen middels opslag. Pieken op het net worden hiermee voorkomen en energie blijft in de regio.
3. Voertuigen vragen te veel vermogen om te elektrificeren. Echter ontbreekt de infrastructuur.
 - ✓ Inzetten op productie en gebruik van waterstof als brandstof voor landbouwvoertuigen en -werktuigen.
4. Hiaten in de netinfrastructuur.
 - ✓ Belangenbehartiging richting netbeheerders voor betere infrastructuur i.v.m. opwek en gebruik groene stroom.

Mobiliteit

1. Het bevorderen van elektrisch vervoer en terugdringen van autobezit.
 - ✓ Realisatie van deelauto's in alle dorpen in de gemeente, als samenwerking van Netwerk Energieneutraal, de Energiepioniers en de gemeente. Zowel voor particulieren als voor bedrijven zijn deelauto's een toevoeging aan de opties voor vervoer.
2. Het verminderen van emissie door minder transportbewegingen.
 - ✓ Door het ondersteunen van duurzame regionale transportondernemers met minder emissie. Dit kan door duurzaam aanbesteden zonder clusteren, zodat aanneemsommen beneden de drempelwaarden van de EU blijven (zie ook ons punt onder algemeen).
3. Stimuleren toepassing van groene waterstof.
 - ✓ Het is nu kip-ei-verhaal, er is geen tankstation dus ook geen gebruikers/ontwikkelaars en omdat er geen gebruikers zijn komt er ook geen tankstation.
4. Stimuleren elektrische vrachtwagens
 - ✓ Als er in onze polder 1 of meer snellaadpalen voor vrachtwagens komen dan trek je elektrische vrachtwagens aan.

Grootschalige opwekking en opslag

1. Opening bieden voor de mogelijkheid tot het inpassen van gezamenlijke windmolens initiatieven op nog beschikbare plaatsen in Noordoostpolder.

- ✓ De ontwikkelaar van grootschalige opwekking en opslag heeft een verplichting tot burgerparticipatie, waarbij vooraf minimaal 50% van de aandelen in nieuwe windmolenprojecten beschikbaar wordt gesteld aan belanghebbende burgers. Daardoor komen de lusten en lasten van deze projecten breder ten goede aan de samenleving.

Algemeen

1. Duurzaam aanbesteden zonder clusteren.

- ✓ Zo blijven aanneemsommen beneden de drempelwaarden van de EU. Hierdoor kan regionaal gewerkt worden. Zo geef je regionale, duurzame ondernemers met minder emissie een meerwaarde op de EMVI bij aanbestedingen.
- ✓ Dit geldt niet alleen voor gemeentelijke aanbestedingen maar ook voor provincie, natuurorganisaties en waterschap. Ga met hen in gesprek om dit te realiseren.

2. Blijf in gesprek met Tennet en Liander

- ✓ Zo voorkom je dat alle aandacht, capaciteit en duurzaam opgewekte energie naar andere delen van of buiten Flevoland gaat.

3. De energietransitie vraagt ruimtelijke inpassing. Maak het een kernelement in de omgevingsvisie.

4. Benut onze onderstaande kleinere voorbeelden.

- ✓ Het laaghangend fruit, waarbij we geen beroep op u doen en zelf actief verder mee kunnen:
 - o Het stimuleren van uitzetten verlichting na werktijd.
 - o Het stimuleren van groene daken.
 - o Het stimuleren bij brandstofstations van slimme pompen voor banden op spanning.
 - o Het uitdelen van ledlampen aan minima.
 - o Open winkeldeuren in de winter sluiten.